

ФУНКЦІОНУВАННЯ ФІЗИЧНИХ ОСІБ-ПІДПРИЄМЦІВ У ВІЙСЬКОВИЙ ЧАС: ПОДАТКОВІ СТИМУЛИ

ПУЖАЙЛО Д.А., ЗДОБУВАЧ ВИЩОЇ ОСВІТИ,
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ*

Відповідно до законодавства України, в момент початку бойових дій у всій країні введено воєнний стан з 24 лютого 2022 року. Бізнес серйозно постраждав: багато компаній зупинили виробництво, перевезли офіси в безпечніші міста, скоротили персонал. Зараз головна задача бізнесу – відновити якомога швидше свої потужності, забезпечити українців необхідними продуктами та створити нові робочі місця [1].

Для того, щоб країна могла економічно розвиватись далі і не втрачати економічні ресурси, для різних видів підприємств було підписано Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо дії норм на період дії воєнного стану» від 15 березня 2022 року [2].

Особливої актуальності набуває стимулювання саме малого бізнесу - невід'ємному та необхідному елементу будь-якої розвиненої господарської системи. Динамічний розвиток малого бізнесу забезпечує підтримку конкурентоспроможності економіки, що у своє чергу сприяє створенню нових (ефективніших і продуктивних) робочих місць [3]. Зазначимо, з 24 лютого кількість вакансій та резюме на сайті Work.ua зменшувалося щотижня. В перший місяць війни кількість вакансій суттєво скоротилася, зараз починає відновлюватися. Загалом активність рекрутерів (пропозиції) зупинилась десь на рівні 50% «довоєнних» цифр [4].

Тому значну частину законодавчих змін відведено для фізичних осіб підприємців. Для підтримки малого підприємництва, які застосовують спрощену систему оподаткування, доступні спеціальні особливості. Такі зміни мають на меті сприяння діяльності підприємств в кризових умовах, а також забезпечення стабільного наповнення бюджету країни грошовими коштами, для забезпечення виконання покладених на неї функцій.

Можна виділити головне:

– з 1 квітня 2022 року фізичні особи підприємці, котрі являються платниками I та II групи єдиного податку, будуть сплачувати даний

* Науковий керівник – Лега О.В., к.е.н., доцент

податок за власним бажанням, не зобов'язуючись перед державою. Таким чином, підприємець сам вирішуватиме, чи поповнювати йому власними коштами державну казну чи ні;

– на час мобілізації, фізичні особи підприємці, які є платниками II і III групи єдиного податку та юридичні особи підприємці, які є платниками III групи єдиного податку, можуть не сплачувати єдиний соціальний внесок за своїх найманих працівників. Це дає можливість підприємцям мати додаткові кошти, котрі складають двадцять два відсотки від загальної суми заробітної плати їхніх працівників;

– з 1 квітня 2022 року всі фізичні та юридичні особи підприємці, дохід котрих не перевищує суму в 10 мільярдів гривень, мають право перейти на сплату єдиного податку 2 %, врахувавши, що до таких підприємців не матимуть відношення ніякі обмеження щодо кількості працівників, не платитимуть ПДВ, податкову звітність потрібно буде подавати згідно законодавства. Зазначимо, що на 2.05.2022 р. 161 286 ФОП скористалися можливістю знизити податкову ставку й перейшли на 2% податку [1];

– загальні правила спрощеного оподаткування передбачають можливість для третьої групи обирати між ставкою єдиного податку у 3 % та 5 % для платників та неплатників ПДВ відповідно. Відповідно до спеціальних правил ставка дорівнює 2 % доходу підприємства. Декларація з єдиного податку за умови застосування 2 % ставки подається за календарний квартал, проте інформація в ній вказується помісячно.

Таким чином, можна зробити висновок, що держава дала можливість малому бізнесу на території, де не ведуться бойові дії, вести свою діяльність з мінімальними податковими ставками або ж взагалі без них. На сьогодні (31.05.2022 р.) кількість нових бізнесів стабільно зростає. Загалом від початку війни в Україні зареєстровано 28442 ФОП. Наприклад, за даними української компанії з автоматизації закладів Poster.POS, у порівнянні з останнім довоєнним тижнем наразі в Україні працює 68% закладів харчування, які генерують 70% прибутку; кількість замовлень таксі, за даними сервісу Бонд, відновилась лише на третину від довоєнних показників – 37 %; за даними Хорошоп, кількість продажів товарів на онлайн-майданчиках зросла до 85 % від довоєнних показників. Для порівняння, в перші дні війни продажі впали аж до 7 % [3].

Відновлення бізнесу сприяє відновленню робочих місць. Наразі на Work.ua розміщено 18 568 оголошень про пошук працівників. Це у 3 рази більше, аніж було у перші тижні після початку війни [3].

Отже, підприємці можуть більше сконцентруватися на поліпшенні фінансових результатів та збільшення доходу для зросту підприємств в нашій країні. Завдяки мобільності, здатності до швидкого пристосування до змін споживчого попиту, порівняно невисокому рівню експлуатаційних витрат, функціонування ФОП стимулюватимуть розвиток конкуренції, забезпечуватимуть створення додаткових робочих місць і скорочення безробіття.

Література.

1. Економічний фронт України. Як український бізнес працює під час війни. URL: <https://opendatabot.ua/war> (дата звернення: 31.05.2022).

2. Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо дії норм на період дії воєнного стану: Закон України № 2120-IX від 15 березня 2021 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2120-20#Text> (дата звернення: 31.05.2022).

3. Тренди економічного фронту: як працює бізнес під час війни. URL: <https://opendatabot.ua/analytics/digest-business-in-war> (дата звернення: 31.05.2022).

4. Павловська Т.С., Лега О.В. Вплив військового стану на податкові трансформації спрощеної системи оподаткування. *Актуальні проблеми та перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством*: Матеріали V Всеукраїнської наук.-практ. конф. м. Полтава, 14-15 квітня 2022 р. Полтава, 2022. С. 303-306.

АУДИТ ЯК СПОСІБ ЗАХИСТУ ВІД ШАХРАЙСТВА

**РАГУЛІНА І.І., К.Е.Н., ДОЦЕНТ,
ДЕРЖАВНИЙ БІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

У сучасних умовах господарювання економічна безпека підприємства відіграє ключову роль в успішному функціонуванні бізнесу. Сьогодні більшість керівників і власників проводить активну діяльність в цьому напрямі, оскільки корупція, розкрадання, шахрайство, неправомірні дії співробітників погіршують фінансовий стан підприємств [1].

Згідно ст. 190 Кримінального кодексу України під терміном «шахрайство» розуміється заволодіння чужим майном або придбання права на майно шляхом обману чи зловживання довірою (шахрайство) [2].